

Maade. Springet med en Sendemand for hvert følgende paabegyndt Antal af 400 Indbyggere vil ogsaa virke ret stærkt. Naar jeg ser paa den Kreds, jeg har den Ære at repræsentere, vil Kalundborg Købstads Landdistrikt med 522 Indbyggere efter Forslaget vælge 3 Sendemænd, medens Raklev Kommune med 2,112 Indbyggere kun kan vælge 7; den sidste har over 4 Gange saa mange Indbyggere, men vil altsaa kun faa lidt over dobbelt saa mange Sendemænd. Tranebjerg med 2,615 Indbyggere vil vælge 8 Sendemænd; den har altsaa 5 Gange saa mange Indbyggere, men faar ikke mere end lidt over dobbelt saa mange Sendemænd som det nævnte Landdistrikt. Dette Forhold skulde jeg imidlertid tro, der maatte kunne forhandles om, uden at hele Ordningen bragtes i nogen Fare.

Jeg gør ogsaa opmærksom paa, at i Byerne vil de smaa Minoriteter forsvinde, selv om Sendemandsinstitutionen ikke her træder imellem; i alle de smaa Byer, hvor et Parti har faaet sat en enkelt Mand ind i Byraadet, vil denne ene Mand ikke kunne repræsentere de Stemmer, der staaar bag ham, ved Landstingsvalget; i Kalundborg vil f. Eks. de Stemmer, der har sat en radikal Mand ind, ikke blive repræsenterede; i Holbæk vil de Stemmer, der har sat et Medlem af det tidligere Reformparti ind i Byraadet, heller ikke blive repræsenterede. Disse mindre Minoriteter forsvinder altsaa paa Vejen. Men jeg erkender, som sagt, at dette Forhold, saa vidt man kan overse, nogenlunde vil udjævnes i disse meget store Kredse, der er foreslaaet.

Der er imidlertid et enkelt Sted, hvor denne Udjævning ikke kan finde Sted, og det er i den Kreds, som er foreslaaet at skulle omfatte, hvad jeg kalder Stor-København: København, Frederiksberg og Gentofte. At man saaledes skaber en politisk Enhed af Stor-København, forekommer mig, saaledes som hele Forslaget er bygget, at være en rigtig Tanke. Men her vil Forholdet efter Regeringens Forslag være f. Eks. dette, at 2,200 Stemmer, som her i København er afgivet paa Frøken Blom, vil kunne gøre hende til Repræsentant, og hun vil altsaa kunne udøve en Indflydelse paa Landstingsvalget, maaske en ret afgørende Indflydelse; men 2,400 Stemmer, som paa Frederiksberg er afgivet paa det radikale Kommuneraadsmedlem, vil ikke kunne blive repræsenterede ved Landstingsvalgene. Grunden er den, at Regeringsforslaget tager sit Udgangspunkt i den store Kommune, i København, og siger, at Valget foretages af de 42 Borger-

repræsentanter, i Forhold dertil sætter den derefter de mindre Kommuners Valgmandsantal. Hvis man i Stedet for tog sit Udgangspunkt i den mindste af Kommunerne og forøgede Antallet af Valgmænd for den store Kommune, kom man over denne Vanskelighed og vilde lade alle Indflydelser blive repræsenterede. Jeg tror ikke, dette Forhold har politisk Betydning i Øjeblikket; men jeg har villet pege paa, at der her forekommer mig at være noget, som kunde rettes; Regeringsforslagets System vil jo ikke derved blive brudt, eftersom der ogsaa blandt Sogneraadene og Byraadene er adskillige, som kommer til at møde med flere Valgmænd — eller rettere større Stemmemaagt — end selve Antallet af Medlemmer.

Maa jeg endelig om den Maade, hvorpaa man foreslaar Antallet af Landstingsmænd i de 3 Kredse bestemt, nemlig i Forhold til Antallet af Folketingskredsene, sige, at jeg vilde finde det rigtigere at bygge paa Indbyggerantallet. Men jeg vil gøre opmærksom paa, at jeg tror, det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgerbjerg) tillagde dette Forhold større Betydning, end det virkelig har. En Udregning, vi har foretaget, viser, at hele Forskydningen mellem de Tal paa Landstingets Medlemmer i de tre foreslaaede Kredse, som findes i Motiverne til Regeringsforslaget, bliver, naar paa den ene Side Folketingsvalgkredse, paa den anden Side Indbyggertallet lægges til Grund, eet Mandat, der — hvis Regeringsforslaget følges — vil gaa fra København til Øerne, Jylland beholder sit Antal. Større er Forskellen altsaa ikke, saa den kan ikke være afgørende.

Dette er, hvad jeg har at sige om det af Regeringen fremsatte Forslag til Landstingets Sættelse, men for Landstingets bør man ikke glemme Folketingets Ordning. Og her forekommer det mig, at en under den nye Forfatning ufravigelig Regel maa være den, at Flertal skal være Flertal, man maa staaende overfor det nye Landsting ikke udsætte sig for en Ordning af Folketinget, som gør et Mindretal blandt Vælgerne til Flertal der. Hvis man vil tilvejebringe Sikkerhed for, at et Flertal i Befolkningen ogsaa bliver Flertal her i Tinget, kan man erfaringsmæssigt gaa to Veje. Begge kan føre til Stranding, men erfaringsmæssigt vil de som Regel føre til Resultat. Man kan gaa til en god Valgkredsordning med et godt Omvalgssystem, eller man kan føre Forholdstalsvalgprincippet frem. Det Omvalgssystem, som hidtil har været foreslaaet her i Tinget.